

» ribus bonis¹. » A spiritu ejus accepimus gratiam, ut justitiæ vivamus: quia ipse est qui justificat impium². « Auferes spiritum eorum, et deficient: emittes spiritum » tuum, et creabuntur: et innovabis faciem terræ: » id est, novis hominibus, confitentibus se justificados esse, non a se justos, ut gratia Dei sit in illis. Vide quales sint, quibus innovata est facies terræ. Paulus dicit, « Plus omnibus illis laboravi. » Quid est, Paule? Attendite si tu, si spiritus tuus. « Non ego, inquit, sed gratia Dei mecum³. »

XV. Quid ergo? Quia cum abstulerit spiritum nostrum, in pulverem nostrum convertemur, utiliter intuentes infirmitatem nostram, ut accepto spiritu ejus recreemur. Vide quid sequitur: « Sit gloria Domini in æternum⁴. » Non tua, non mea, non illius, aut illius; gloria Domini sit, non ad tempus, sed in æternum, « Lætabitur Dominus » in operibus suis. » Non in tuis, quasi tuis: quia et opera tua si mala, per iniquitatem tuam; si bona, per gratiam Dei. « Lætabitur Dominus in operibus suis. »

XVI. « Qui aspicit terram, et facit eam tremere; qui » tangit montes, et fumigabunt⁵. » O terra, exultabas de bonitate tua, tibi tribuebas vires opulentiae tuæ: ecce respicit Dominus, et facit te tremere. Respiciat te, et faciat te tremere: melior est enim tremor humilitatis, quam confidentia superbiæ. Videte quomodo aspiciat Deus terram, et faciat eam tremere. Ad terram quasi præfidentem sibi et exultantem loquitur Apostolus: « Cum timore et tremore vestram ipsorum salutem operamini. Cum timore » et tremore: Deus enim est qui operatur in vobis⁶. » Dicis, o Paule. « Operamini; » dicis ut operemur: quare, « Cum tremore? Deus enim est, inquit, qui operatur in

¹ Ephés. II, 10. — ² Rom. IV, 5. — ³ I Cor. XV, 10. — ⁴ Psal. III, 31. — ⁵ Ibid. 32. — ⁶ Philip. II, 12, 13.

» vobis. » Ideo ergo, cum tremore, quia Deus operatur. Quia ipse dedit, non ex te est quod habes, cum timore et tremore operaberis: nam si non tremueris eum, auferet quod dedit. Cum tremore ergo operare. Vide alium Psalmum: « Servite Domino in timore, et exultate ei cum tremore¹. » Si cum tremore exultandum est, Deus aspicit, fit terræ motus: aspiciente Deo, tremant corda nostra; tunc ibi requiescet Deus. Audi illum alio loco: « Super » quem requiescet spiritus meus? Super humilem et quietum, et trementem verba mea². Qui aspicit terram, et » facit eam tremere; qui tangit montes, et fumigabunt. » Montes superbi erant, jactabant se, non eos tetigerat Deus: tangit illos, et fumigabunt. Quid est fumigare montes? Precem Domino reddere. Ecce magni montes, superbi, montes ingentes, non rogabant Deum: se rogari volebant, et superiorem non rogabant. Quis enim potens et tumidus et superbus in terra, qui dignetur humiliter rogare Deum? De impiis loquor, non de cedris Libani, quas plantavit Dominus. Impius quilibet, infelix anima, rogare Deum nescit, et vult se rogari ab hominibus. Mons est, opus est ut tangat illum Deus, et fumiget: quando cœperit fumigare, dabit Deo precem, tanquam sacrificium cordis. Fumigat ad Deum, deinde tundit pectus: incipit et flere, quia et fumus excutit lacrymas. « Qui tangit » montes, et fumigabunt. »

XVII. « Cantabo Domino in vita mea. » Quid cantabit? Totum quidquid est, cantabit. Cantemus Domino in vita nostra. Vita nostra modo spes est, vita nostra postea æternitas erit. Vita vitæ mortalis, spes est vitæ immortalis. « Cantabo Domino in vita mea: psallam Deo » meo, quandiu sum³. » Quoniam in illo sine fine sum, quandiu sum, psallam Deo meo. Ne forte cum cœperi-

¹ Psal. II, 11. — ² Isai. LXVI, 2. — ³ Psal. CIII, 33.

mus psallere Deo in illa civitate, putemus nos aliquid aliud acturos: tota vita nostra erit psallere Deo. Si veniet in fastidium quod laudamus, potest venire in fastidium et nostra laudatio. Si semper ille amatur, semper a nobis laudatur: « Psallam Deo meo, quandiu sum. »

XVIII. « Suavis sit ei disputatio mea: ego autem jucundabor in Domino. Suavis sit ei disputatio mea¹: » quæ est disputatio hominis ad Deum, nisi confessio peccatorum? Confitere Deo quod es, et disputasti cum illo. Disputa cum illo, fac bona opera, et disputa. « Lavamini, mundi estote, Isaias dicit, auferite nequitias ab animis vestris a conspectu oculorum meorum, cessate a nequitiiis vestris, discite benefacere, iudicate pupillo, et iustificate viduam, et venite disputemus, dicit Dominus². » Quid est disputare cum Deo? Te illi indica scienti, ut indicet se tibi nescienti. « Suavis sit ei disputatio mea. » Ecce hoc est Domino suave, disputatio tua; sacrificium humilitatis tuæ, contribulatio cordis tui, holocaustum vitæ tuæ, hoc est suave Deo. Tibi autem quid est suave? « Ego autem jucundabor in Domino. » Ipsa est mutua disputatio, quam dixi: Indica te ei scienti, et indicat se tibi nescienti. Suavis est ei confessio tua, suavis est tibi gratia ipsius. Dixit se tibi. Unde se tibi dixit? Per Verbum. Quod Verbum? Christum. Et tibi dixit, et se dixit. Quia misit Christum, se ipsum dixit. Ita plane, audiamus ipsum Verbum: « Qui me vidit, vidit et Patrem³. Ego autem jucundabor in Domino. »

XIX. « Deficient peccatores a terra⁴. » Sævire videtur, O sancta anima, quæ hic cantat et gemit! Utinam cum ipsa anima sit anima nostra, utinam copuletur ei, et societur, et jungatur ei! videbit etiam misericordiam sævientis. Quis enim capit hoc, nisi qui impletus fuerit cha-

¹ Psal. ciii, 34. — ² Isai. 1, 16-18. — ³ Joan. xiv, 9. — ⁴ Psal. ciii, 35.

ritate? « Deficient peccatores a terra. » Contremiscis, quia maledicit. Et quis maledicit? Sanctus. Sine dubio exauditur. Sed dictum est sanctis, « Benedicite, et nolite maledicere¹. » Quid est ergo quod dicit, « Deficient peccatores a terra? » Plane deficient; auferatur spiritus eorum, et deficient, ut emittat spiritum suum, et recreentur. « Deficient peccatores a terra, et iniqui, ita ut non sint. » Quid non sint, nisi iniqui? Ergoificentur, ut non sint iniqui. Vidit hoc, et impletus est gaudio, et revocat versum primum Psalmi: « Benedic, anima mea, Dominum. » Benedicat anima nostra Dominum, fratres, quia dare dignatus est et facultatem et sermonem nobis, et vobis intentionem et studium. Unusquisque ut potest recordetur quod audivit; colloquutione invicem ructate saginam vestram, ruminare quod accepistis, non eat in viscera oblivionis vestræ. Thesaurus desiderabilis requiescat in ore vestro². Magno labore quæsitæ et inventa sunt, magno labore nuntiata et disputata sunt: sit labor noster fructuosus vobis, et benedicat anima nostra Dominum.

¹ Rom. xii, 14. — ² Prov. xxi, 20.